

ארצות הברית

הכר לעמך הידיד

האם הוא השתגע? קרא נציג אמריקאי בישראל, בנוכחות זרים, וכמעט תלש את שערותיו במחווה של יאוש.

הוא? במקרה זה היה הבוס העליון של הדובר — לינדון ג'ונסון, נשיא ארצות הברית. הדבר שגרם לזעזוע היה מינויו של ארתור גולדברג לראש משלחת ארצות בא"ם.

שגריר ערבי בתל-אביב. כשבאה הידיעה הראשונה על המינוי, בשבוע שעבר, לא האמינו הדיפלומטים האמריקאיים במרחב למישמע אוזניהם. כי בא"ם יש 13 קולות ערבים — המכריעים את הכף במקרים רבים. יתר על כן: בא"ם שולט הגוש האפרו-אסיאתי, אשר הערבים הם חוליית החיבור שלו.

גולדברג, לעומת זאת, אינו רק יהודי, הוא גם ציוני נלהב, מושבע ומוצהר. במשך שנים רבות הפיע באירועים ציוניים, השתתף במיפעלים ציוניים.

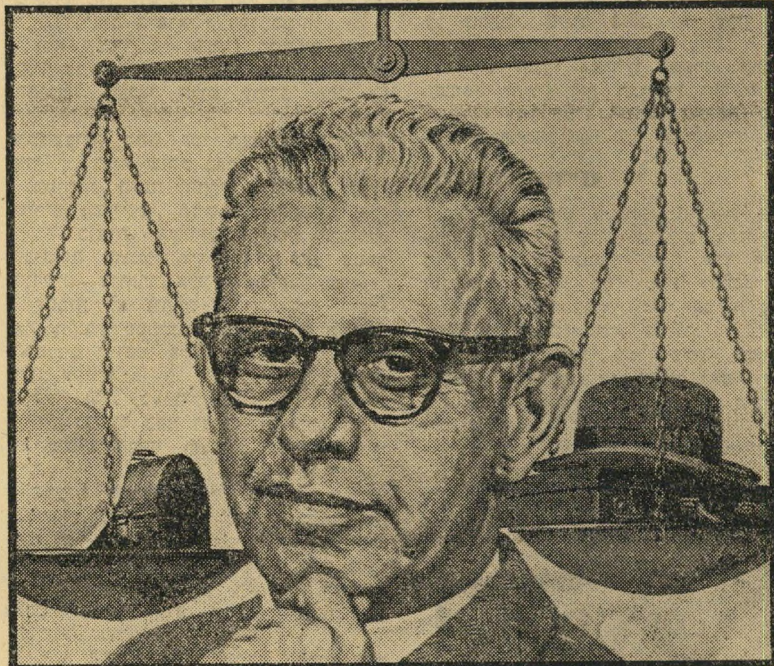
לשלוח את גולדברג לא"ם, בשם ארצות-

שופט עליון הוא המינוי המכובד והמבוקש ביותר במדינה. כי בניגוד לבית-המשפט העליון של ישראל, שאין לו שום מכות אלא לבצע את חוקי הכנסת, מהווה בית המשפט האמריקאי מוסד עליון ועצמאי, המבטל חוקים ופוסל פעולות ממשלתיות הנוגדים, לדבריו, את זכויות-האדם המובטחות בחוקה. (כדי למנוע אפשרות כזאת בישראל, מנעו מפא"י והדתיים את קבלתה של חוקה בישראל).

גולדברג היה מאושר. עד לשבוע שעבר, "בוא מדי" גולדברג נפגש עם הנשיא, במקרה, אחרי מותו של עדלי סטיבנסון, תוך כדי שיחה התייעץ עימו ג'ונסון מי יכול, לדעתו, לבוא במקומו כנציג בא"ם. גולדברג לא הבין את הרמז.

ג'ונסון אינו אוהב אנשים שאינם מבינים את רמזיו. כעבור יומיים הזמין את גולדברג שנית, והפעם היה הרמז ברור יותר. גולדברג הבין. לאחר מכן אמר: "הדבר הדאיג אותי מאד".

עוד באותו לילה טילפן ג'ונסון לבית החולים, בו ביקר גולדברג את אמו החולה. הפעם לא הסתפק ברמזים. הוא תבע מגולדברג לקבל את המינוי כנציג ארצות-

שופט-משפט גולדברג
האשה כמעט בכתה

הברית, הרי זה כאילו שלחה ארצות-הברית כשגרירה בתל-אביב פליט ערבי מיפיו, שקיבל אורחות אמריקאית.

אמריקה, אמריקה! האיש הראשון שנדמה לחלוטין היה גולדברג עצמו. גולדברג בן 56 הוא בנו של יהודי רוסי, שברח מארץ הצאר בסוף המאה שעברה. הוא עבד כעגלון, בעזרת סוס עיוור, ואחרי תריסר שנות-עבודה חסך די כסף כדי להביא לאמריקה את אשתו וילדיה. ארתור היה השביעי והאחרון. בגיל 12 התחיל ארתור לעבוד כנער שלה, והמורה 9 ל"י בשבוע. שעה שלמד בבית-הספר התיכון עבד בבית-חרושת, פוטר בגלל השתתפות בשביתה. כשהלך לאוניברסיטה, עבד בלילות כפקיד-דואר.

במלחמת-העולם הצטרף למוסד האמריקאי לביון (או: "משרד השרותים האיסטראטי גייס"), עבד באירופה באירגון איגודי-הפועלים באיזור-הכיבוש הנאצי. הוא שוחרר בדרגת רב-סרן, הפך עורך-דין מצליח. ג'ון קנדי מינה אותו לשר-העבודה בממשלתו.

הגיב המבוקש ביותר. קנדי אהב את גולדברג — אדם נעים, שקט, שהיה רגיל להתנגד לדיעותיו בגלוי ובפה מלא. אשתו דעתו היתה אחרת. לכן נתן לו לבסוף את הפרס העליון. כשהתפנה המקום "היהודי" בבית-המשפט העליון של ארצות-הברית, לפי ני שולש שנים, מינה אותו לשופט. חוץ מתפקיד הנשיא עצמו, תפקידו של

לפי המסורת, שמור אחד מתשעת הממונות בבית-המשפט העליון האמריקאי ליהודי, כשם שמקומות מסויימים בבית המשפט העליון בישראל שמורים לדתי ונט-פרדי.

המשפט. לכן היה צורך להכריח את גולדברג להתפטר. מאחר שגולדברג היה ידיו הפרטי של קנדי, וג'ונסון מטהר עתה את אנשי קנדי מכל מערכות השלטון, לא היה לג'ונסון שום היסוס.

היה צורך להציע לגולדברג משהו בדרגת שר. לראש משלחת ארצות-הברית בא"ם יש דרגה כנאה, והוא רשאי להשתתף בישיבות הממשלה.

אזי לנצחון. משרד-החוץ הישראלי עלו תחילה על מינוי זה. הדבר נראה כנצחון גדול לישראל. מאחר שממשלת אשכול זקוקה לנצחונות איזושהם, כדי לפצותה על מעמדה האומלל בשאר השטחים, נעשה לדבר פירסום רב.

אבל אפילו הראשים הפוליטיים של משרד-החוץ, שאינם מצטיינים בראיית-הגוול, הבינו למחרת היום כי התוצאה תהיה הפוכה. גולדברג, הצינוי החתיק, יצטרך להוכיח לעולם, ובעיקר לאזרחי ארצות-הברית, שאי-נו משרת אינטרס ישראלי, אלא אמריקאי. הוא יצטרך — במקרה של ספק — להכריע את הכף לרעת ישראל.

כדי שגם הערבים יבינו זאת, הוזמנו למשרד-החוץ האמריקאי, ושם הוסבר להם הדבר. היתה זאת מיהחה חסרת-תקדים.

יש ללוי אשכול רק נחמה אחת: שום בעייה הנוגעת לישראל לא תעלה בא"ם לפני הבחירות לכנסת.

בריטניה

האיש שלא רצה להיות בורג

לא היה זה שבוע טוב להארולד וילסון, ראש ממשלת-בריטניה. ומנהיג מפלגת-העבודה.

תחילה סילקו יריביו השמרנים את אלק דוגלאס-יום, מנהיג מפלגתם. דוגלאס-יום האציל נבחר באורח בלתי-דמוקרטי על-ידי השליטים הנסתרים של המפלגה. הוא נחל תבוסה בבחירות. הוא אפרורי וחסר-צבע. במקומו בא השבוע גבר נמרץ, בלתי אציל בהחלט, טכנוקראט צעיר (49), אדו-ארד ("סד") הית יעשה לחילסון הרבה יותר צרות מאשר האציל הסקוטי שהודח. לא פחות מרגיז היה מאורע שני, שאירע דווקא במפלגת העבודה עצמה. אחד מחברי הפרלמנט שלה הרים את נס המרד, הודיע שיצביע נגדה. הרוב הכמעט-אפסי של וילסון הצטמצם עוד יותר. מה המרץ את חבר הפרלמנט ויליאם וריבי?

על כך מדווח עורך "העולם הזה", שנפגש עם וורבי כחודש-שעבר כוון עידת פלורנץ:

מצאתי את עצמי יושב לידו באחת מארוחות-הצהריים הבלתי-רשמיות, בין ישיבות הוועידה. הוא התעניין במאמצי כוחות השלום בישראל, סיפר לי על מאמציו שלו להשכיח שלום בוויאט-נאם.

תוך כדי כך מתח ביקורת קטלנית על מדיניות ממשלת וילסון בפרשת ויאט-נאם. היינו תמימים-דיעה בעניין זה: שווילסון, המדונב אחרי ג'ונסון, מאבד את יכולתו להופיע כמתחנך וכמשכין-שלום. וורבי עצמו ביקר לא מכבר בוויאט-נאם הצפונית, ונקבל על-ידי שליטיה. הוא יצא משם בהרגשה כבדה כי אפשר להשיג שם שלום, בתנאים סבירים, וכי המדיניות האו"ם לית של ממשלת ג'ונסון מחבלת בכך.

צחקו וכן גוריון. תוך כדי שיחה הביע את דעתו כי אין לו עוד מה לעשות בפרלמנט הבריטי. "לחבר-פרלמנט אצלנו אין שום השפעה", אמר. "הפכנו כרגלים של מנגנון-המפלגה. איני חושב להתייצב עוד פעם לבחירות".

"איך זה יכול להיות?" תמתי. "בישראל יש מחנה הדוגל דווקא בהנהגת שיטת הבחירות הבריטית אצלנו. בראשו עומד בן-גוריון. הוא טוען כי שיטת-הבחירות האישית האזורית, הנהוגה בבריטניה, תיתן לחבר-הכנסת מעמד עצמאי".

וורבי הניח את סכיניו ומולגו, פרץ בצחוק רם. אפילו חיכך דויד הכהן, שישב בשולחן סמוך, היפנה לרגע את ראשו.

"עצמאות?" צחק וורבי. "ידידי הצעיר, אין אדם פחות עצמאי מחבר-פרלמנט בריטי. הוא לופי כל-כולו במנגנון. כי המנגנון הוא הקובע את המועדים של המפלגה בכל אזור-בחירה. שום סניף של המפלגה אינו יכול להצביע מועמד, מבלי לקבל על כך מראש אישור רשמי של מזכירות המפלגה". נראה שוורבי הסיק עתה את המסקנה מהרגשת חוסר-האונים שלו. בהכריוו על המרד, הוא איבד כל סיכוי להיבחר מחדש.

הנהגת העיתונות

הדר עבודה מיוחד לניסיון מעשי, ראשון ויחיד בארץ לספר לימוד בהוצאת המכון לחשבונאות מעשית

החודש נפתחים הקורסים הבאים: בתל-אביב וירמת-יזן

קורס ערב סוג ג' קורס בוקר מזורז סוג ג' קורס למתקדמים סוג ד' (כולל קורס במסגרת-הנהגה חיונה) קורס להכשרת מנהלי חשבונות מדולפלים

תל-אביב, סמולנסקין 7 (מול קולנוע "בני-הגדה"), טל. 229960. הררשה: 9-12, 8-4. רמת-גן, ביאליק 12 (כפר הישוב), 726127, הררשה: 4-9 בערב.